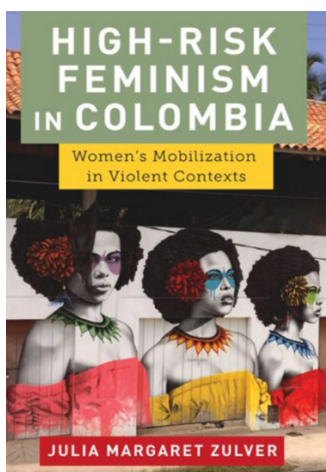

Book Review: High-risk Feminism in Colombia: Women's Mobilization in Violent Contexts

กัมปนาท เบ็ญจนารีย์¹

ธัชชนก สัตยวิริญจ²

ชื่อผู้แต่ง: Julia Margaret Zulver

ชื่อหนังสือ: High-risk Feminism in Colombia: Women's Mobilization in Violent Contexts

ปีที่พิมพ์: 2022

สำนักพิมพ์: Rutgers University Press

จำนวนหน้า: 194 หน้า

ISBN: 9781978827097

คำสำคัญ: ความเสี่ยงสูง สตรีนิยม การเคลื่อนไหวของสตรี บริบทความรุนแรง
โคลอมเบีย

Keywords: High-risk, Feminism, Women's Mobilization, Violent Context, Colombia

¹ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี <E-mail: kampanart.b@rbru.ac.th>

² อาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา <E-mail: thouchanok@go.buu.ac.th>

Julia Margaret Zulver เป็นนักสังคมวิทยาซึ่งทำงานในประเด็นเรื่องเพศสตรีนิยม และนโยบายเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเพศในกรณีของประเทศเม็กซิโก โคลอมเบีย และเอลซัลวาดอร์ ปัจจุบันเป็นนักวิจัยของ Marie Skłodowska-Curie ในมหาวิทยาลัย Oxford และ Instituto de Investigaciones Jurídicas ในมหาวิทยาลัย Nacional Autónoma de México สำหรับงานเขียนนี้ที่ชื่อว่า “*High-risk feminism in Colombia: Women’s mobilization in violent contexts*” เป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษาระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัย Oxford ของเธอในปี ค.ศ.2018 ซึ่งฉายภาพการเคลื่อนไหวของผู้หญิงและองค์กรของผู้หญิงเพื่อเรียกร้องสิทธิความเป็นธรรมทางเพศท่ามกลางบริบทของสงครามความขัดแย้งระหว่างกลุ่มกองกำลังติดอาวุธในสามเมืองของประเทศโคลอมเบีย ได้แก่ เมือง Turbaco (Bolívar) เมือง Usme (Bogotá, DC) และเมือง Riohacha (la Guajira) โดยลักษณะของบริบทความขัดแย้งดังกล่าวยังนำไปสู่ความเสี่ยงสูงต่อผู้หญิง เพราะผู้หญิงกลายเป็นเป้าหมายของความรุนแรงนอกเหนือจากความขัดแย้งระหว่างกองกำลัง เช่น การถูกสังหาร การข่มขืน การเกิดความรุนแรงทางเพศ และการข่มขู่ต่อครอบครัว ทั้งนี้ ความน่าสนใจของงานนี้ ไม่ใช่ว่าการตอบเพียงคำถามเกี่ยวกับสาเหตุของความรุนแรงและผลลัพธ์ต่อผู้หญิง เหมือนงานศึกษาเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางสังคมโดยทั่วไปเท่านั้น แต่เป็นการชี้ให้เห็นถึงการตัดสินใจของผู้หญิงในการเข้าร่วมการเคลื่อนไหวกับองค์กรเพื่อสร้างสันติภาพท่ามกลางบริบทความขัดแย้ง บนฐานของเหตุผลที่ยึดโยงอยู่กับประสบการณ์ความรุนแรงทางเพศ และผลประโยชน์ของครอบครัวจากบทบาทความเป็นแม่และภรรยาของผู้หญิง รวมถึงการชี้ให้เห็นถึงวิธีการจัดการเรื่องอารมณ์ที่องค์กรเหล่านี้ใช้เพื่อปลุกระดม (mobilizing) สมาชิกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหว ซึ่งข้อเสนอของผู้เขียนเหล่านี้แตกต่างจากสมมติฐานของงานศึกษาในประเด็นขบวนการทางสังคมสายคลาสสิกที่ผ่านมา ส่วนใหญ่มองว่าหากมีความเสี่ยง ผู้คนจะไม่ตัดสินใจเลือกในการมีส่วนร่วม กับขบวนการสังคม (Olson, 1965) หรือกรณีตัดสินใจเลือกมีส่วนร่วม กับขบวนการสังคมท่ามกลางความเสี่ยง ถือเป็นการกระทำแบบไร้เหตุผล (Muller & Opp, 1986) รวมถึงมุมมองต่อเรื่องการใช้วิธีการจัดการเรื่องอารมณ์เพื่อการปลุกระดม การเคลื่อนไหวทางสังคมยังเป็นข้อเสนอที่ไปไกลกว่าคำอธิบายโดยทั่วไปเกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ร่วมของขบวนการทางสังคม

นอกจากนี้วิธีวิทยาการวิจัยของงานนี้ยังมีความน่าสนใจอีกอย่างหนึ่ง คือผู้เขียนเลือกวิธีการเก็บข้อมูลแบบชาติพันธุ์วรรณาผ่านการทำงานร่วมกับองค์กรของผู้หญิงที่ต่อสู้เพื่อสันติภาพและลดความรุนแรงทางเพศในประเทศโคลอมเบียในช่วงทศวรรษ 2010 ซึ่งการติดตามกระบวนการทำงานขององค์กรเพื่อมีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ความรุนแรงและการเคลื่อนไหวขององค์กรของผู้หญิงทำให้ผู้เขียนสามารถสัมผัสและรับรู้ถึงการที่ผู้หญิงต้องใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางความทุกข์ทรมานจากความรุนแรงหลายประเภท และการพลัดถิ่นจากบ้านและครอบครัว จากปากคำบอกเล่าและสถานการณ์จริงของสมาชิกผู้หญิงในองค์กรเหล่านี้

แม้ว่าเป้าหมายของงานเขียนชิ้นนี้จะคล้ายกับงานศึกษาแนวสตรีนิยมอีกจำนวนมากที่ต้องการทำให้ประสบการณ์ของผู้หญิงถูกมองเห็น โดยเฉพาะประสบการณ์ความทุกข์ทรมานจากความรุนแรงหลายประเภท อย่างไรก็ตามบทแรกของงาน “Introduction: High-risk feminism in Colombia” ในฐานะบทเกริ่นนำได้ระบุเป้าหมายเพิ่มเติม คือการทำให้งานนี้เป็นภาพสะท้อนถึงการตอบสนองของผู้หญิงต่อสถานะของพวกเธอภายในขอบเขตของการสูญเสีย (a domain of losses) ทั้งความทุกข์และความทรมานที่พวกเธอต้องตกเป็นเหยื่อของการลักพาตัวและการล่วงละเมิดทางเพศ หรือการที่ต้องเผชิญหน้ากับภัยคุกคามและความรุนแรงทางเพศซึ่งเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งในสังคมโคลอมเบีย ท่ามกลางสถานการณ์ของความพยายามระหว่างฝ่ายรัฐบาลโคลอมเบียและกลุ่มกองกำลังปฏิวัติติดอาวุธโคลอมเบีย หรือกลุ่มฟาร์ก (The FARC) ในการเข้าสู่ยุคแห่งสันติภาพผ่านการทำข้อตกลงที่อ้างถึงเรื่องสันติภาพและความเป็นธรรมทางเพศ ดังข้อความหนึ่งในงานที่ว่า “การศึกษาการจัดตั้งขบวนการในหนังสือเล่มนี้ไม่เพียงกล่าวถึงการระดมพลังเพื่อต่อต้านสงครามและความรุนแรงที่ตามมา แต่ยังกล่าวถึงการต่อต้านความรุนแรงทางเพศและผลกระทบทางเพศของสงครามด้วย แม้การทำเช่นนี้ทำให้พวกเขาเสี่ยงต่อความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง” (17) ซึ่งผู้หญิงในสังคมจำนวนหนึ่งตอบสนองต่อความสูญเสียด้วยการตัดสินใจเลือกเข้าร่วมกับการเคลื่อนไหวทางสังคมที่มีความเสี่ยงสูง (high-risk mobilization) โดยความเสี่ยงสูงของผู้หญิงเป็นผลลัพธ์มาจากความรุนแรงทางเพศในสังคมที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้หญิงมีความเสี่ยงจากการตัดสินใจอาจเกิดขึ้นสูงกว่าผู้ชาย

ในบทสอง “Why women mobilize in high-risk contexts” เริ่มต้นด้วยการชี้ให้เห็นว่าทำไมผู้หญิงจึงกลายเป็นเป้าหมายของกลุ่มกองกำลังกึ่งทหาร เนื่องจากกลุ่มกองกำลังเหล่านี้มองว่าผู้หญิงเป็นกลุ่มที่คอยนินทา (gossipers) ว่าร้ายกลุ่มของตน ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อระเบียบทางสังคมซึ่งตนเองปกครองอยู่ ทำให้ผู้หญิงกลายเป็นเป้าหมายของความรุนแรงในสังคมเพิ่มเติม และทำให้ผู้หญิงมีความเสี่ยงสูงขึ้นในการตัดสินใจเข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางสังคม ทั้งนี้ เนื้อหาหลักของบทนี้เป็นการตอบคำถามหลักของงานเกี่ยวกับสาเหตุและเงื่อนไขของผู้หญิงในการตัดสินใจเข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางสังคม โดยผู้เขียนอาศัยแนวคิดเรื่อง “ความผูกพันแบบบารมี” (charismatic bond) และ “ทฤษฎีเรื่องความคาดหวัง” (prospect theory) เพื่อชี้ให้เห็นว่าเหตุผลที่ผู้หญิงตัดสินใจเข้าร่วมขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมส่วนหนึ่งมาจากผู้นำกลุ่มผู้หญิงที่มีบารมีและเสน่ห์จนสามารถโน้มน้าวผู้หญิงให้ตัดสินใจเข้าร่วมได้ อย่างไรก็ตาม ความผูกพันแบบบารมีระหว่างผู้นำกลุ่มและสมาชิกผู้หญิงเกิดขึ้นจากการที่ผู้นำเน้นย้ำในเรื่องของความรุนแรงทางเพศภายใต้ขอบเขตแห่งความสูญเสียซึ่งผู้หญิงต้องเผชิญอยู่ในสังคม และการกล่าวถึงผลประโยชน์ในรูปแบบอวัตถุ (nonmaterial benefits) ที่ผู้หญิงจะได้รับจากการเข้าร่วม โดยเฉพาะประโยชน์ในเรื่องของความยุติธรรมทางเพศในสังคม เพื่อเปลี่ยนความโกรธและความคาดหวังของผู้หญิงสู่การเคลื่อนไหวต่อสู้ทางสังคม

สำหรับบทถัดมาเรื่อง “The high-risk feminism framework” มีจุดสนใจหลักคือการพัฒนารอบแนวคิดเรื่องสตรีนิยมความเสี่ยงสูงขึ้นเพื่อทำความเข้าใจวิธีการระดมพลและการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้หญิงในบริบทที่มีความเสี่ยงสูง โดยผู้เขียนนำเสนอแนวคิดเรื่อง “การวางกรอบ” (framing) การระดมพลและการกระทำร่วมกันของผู้หญิง เพื่อชี้ให้เห็นการวางกรอบกลยุทธ์ในการทำงานขององค์กรผู้หญิง ซึ่งมีองค์ประกอบสี่เสาหลัก คือ หนึ่ง การสร้างอัตลักษณ์ร่วมกัน (collective identity) ผ่านประสบการณ์เรื่องความสูญเสียและความใกล้ชิดกันระหว่างผู้หญิง สอง การสร้างทุนทางสังคม (social capital) ของกลุ่มผู้หญิงเพื่อสร้างความเชื่อมโยงและความผูกพันระหว่างผู้หญิงกับเครือข่ายสังคม สาม การวางกรอบเชิงกฎหมาย (legal framing) โดยเฉพาะการวางผู้หญิงให้อยู่ในกรอบสถานะของการตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงทางเพศ เพื่อผลักดันปัญหาสู่กระบวนการยุติธรรมและกฎหมาย และสี่ การรับรอง (certification) กลุ่มองค์กรผู้หญิงโดยผู้มีอำนาจในระดับสาธารณะ เพื่อในด้านหนึ่ง ทำให้กลุ่มองค์กรของผู้หญิงถูกมองเห็นในสาธารณะ และในอีกด้านหนึ่ง ยังเป็นกลยุทธ์ของการปกป้องตนเองในบริบทที่มีความเสี่ยงในการเคลื่อนไหวสูง

ในส่วนของบริษัทเรื่อง “The Liga de Mujeres Desplazadas: Creating a site of feminist resistance in a conflict zone” เป็นส่วนที่เผยให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่ม The Liga de Mujeres Desplazadas (League of Displaced Women) ซึ่งต่อสู้เรียกร้องเพื่อชีวิตอันสงบสุขและความยุติธรรมทางเพศของผู้หญิงในบริเวณชายฝั่งทะเลแคริบเบียนของประเทศโคลอมเบีย ตลอดช่วงปลายทศวรรษ 1990 ถึงทศวรรษ 2000 กลุ่มนักเคลื่อนไหวทางสังคมและผู้นำสตรีกลายเป็นเป้าในการสังหารและล่วงละเมิดทางเพศจากกลุ่มกองกำลังกึ่งทหารที่ชื่อ Autodefensas Unidas de Colombia (United Self-Defense Forces of Colombia: AUC) สำหรับกลุ่ม The Liga มีผู้นำสตรีที่โดดเด่น คือ Patricia Guerrero ซึ่งเป็นทนายความสายสตรีนิยม เธอมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อการโน้มน้าวผู้หญิงให้ตัดสินใจเข้าร่วมการเคลื่อนไหวของกลุ่ม ทั้งในแง่ของการให้ความรู้ทางด้านกฎหมายและสิทธิของผู้ตกเป็นเหยื่อทางเพศ อันเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์และประสบการณ์ที่สมาชิกภายในกลุ่มมีส่วนร่วม รวมถึงในแง่ของการผลักดันการสร้างเมืองสำหรับผู้หญิง เพื่อเป็นพื้นที่ที่ผู้หญิงสามารถอยู่อาศัยรวมกันอย่างปลอดภัยและมีศักดิ์ศรี โดยมีรัฐและกฎหมายให้การคุ้มครองเมืองดังกล่าว

บทห้าเรื่อง “Afropupaz: Intersectional high-risk feminism in Cuerpoy Cara de Mujer” ผู้เขียนเริ่มจากการเชื่อมโยงบริบท (contextualization) ขององค์กร Afropupaz ในฐานะองค์กรเพื่อผู้หญิงพลัดถิ่นซึ่งตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง กับ María Eugenia Urrutia ผู้ก่อตั้งองค์กร ซึ่งผู้เขียนมองว่าเธอมีบาร์มีที่สามารถเชื่อมโยงความผูกพันกับผู้หญิงซึ่งตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงเข้าไว้ด้วยกัน ผู้หญิงเหล่านี้เคยมีประสบการณ์การสูญเสีย เช่น สูญเสียครอบครัว และการถูกข่มขืน เป็นต้น Urrutia มีส่วนทำให้องค์กรของเธอเสมือนพื้นที่ที่จัดความทุกข์ของผู้หญิงโดยดำเนินการตามแนวทางสตรีนิยมแบบต่อต้านการเหยียดเชื้อชาติซึ่งเป็นต้นตอของปัญหาความรุนแรงทั้งหมด และพยายามต่อสู้ด้วยปฏิบัติการร่วม (collective action) ของผู้หญิงพลัดถิ่น ผ่านการสร้างอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มผู้หญิงซึ่งสูญเสียเข้าไว้ด้วยกัน รวมถึงการสร้างรายได้ของกลุ่มผู้หญิงผู้พลัดถิ่น เพื่อสร้างผลประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมกลุ่มทั้งในทางวัตถุ (material) และไม่ใช่วัตถุ (nonmaterial) ดังนั้นสำหรับผู้เขียน Afropupaz จึงเป็นทั้งพื้นที่ทับซ้อนของความขัดแย้งทางทหารในโคลัมเบียและความเสี่ยงอันเนื่องจากการรวมกลุ่มของผู้หญิงในการต่อต้านความรุนแรง และยังเป็นพื้นที่ปลอดภัยให้กับผู้หญิง ผ่านการใช้กลยุทธ์การทำให้เป็นเหยื่อซ้ำ (Revictimization) สำหรับสร้างอัตลักษณ์ร่วมของผู้หญิงซึ่งตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง เพื่อนำไปสู่การรวมตัวกันเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมทางเพศ จัด

ความรู้สึกสูญเสีย และเรียกคืนความรู้สึกภูมิใจของการเป็นผู้รอด (survivor) กลับมา ซึ่งความน่าสนใจของบทนี้ คือผู้เขียนนำเสนอประสบการณ์ของผู้หญิงพลัดถิ่น โดยอธิบายไว้ในส่วนของวิธีการศึกษาที่ผู้เขียนได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลถึงสิบเดือนด้วยกัน และประสบการณ์ในฐานะคนนอกซึ่งต้องเผชิญกับการถูกจับตามองของกลุ่มต่าง ๆ ในระหว่างการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

บททบทวนเรื่อง “La Soledad: When women do not mobilize” เป็นบทที่พยายามนำเสนอกรณี La Soledad ซึ่งไม่มีการเคลื่อนไหวของผู้หญิง แม้ว่าจะตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงเช่นเดียวกับกับ Liga และ Afromupaz แต่ความแตกต่างกันในมิติความเสี่ยงในการเคลื่อนไหว ดังที่ผู้เขียนได้ศึกษากรณีของ Estefania ในฐานะที่พึ่งของผู้หญิงซึ่งตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง แต่ยังไม่สามารถสร้างปฏิบัติการร่วมของกลุ่มและอัตลักษณ์ร่วมของผู้หญิงซึ่งเป็นเหยื่อของความรุนแรงได้เหมือนที่อื่น เนื่องจากปัจจัยของการเป็นผู้นำ บารมี และไม่มีการยึดโยงหรือกล่าวถึงความยุติธรรมทางเพศในขณะที่มีผู้หญิงซึ่งตกเป็นเหยื่อเข้ามาปรึกษามากมาย นอกจากนี้ยังไม่มีโครงสร้างองค์กรที่แน่นอน โครงการบางอย่างที่ยังไม่สำเร็จและทุนในการช่วยเหลือยังไม่เพียงพอ ดังนั้นผู้เขียนจึงพยายามตั้งคำถามกับการไม่ประสบความสำเร็จของการรวมกลุ่ม Estefania ซึ่งส่งผลให้ยังไม่เกิดความเสี่ยงสูงของการเคลื่อนไหวแบบนักสตรีนิยมเพื่อต่อต้านความรุนแรง

และบทสุดท้ายเรื่อง “Conclusion: Why understanding women’s grassroots mobilization matters” ผู้เขียนได้อภิปรายถึงประสบการณ์การลงพื้นที่ภาคสนามราวห้าปี โดยเน้นประสบการณ์และเสียงของผู้หญิง (women’s voices) ในฐานะหัวใจสำคัญของงาน เพื่อพยายามทำความเข้าใจบริบทและความรุนแรงที่เกิดในแต่ละพื้นที่ เช่น ใน Liga และ Afromupaz ซึ่งความรุนแรงทางเพศกล่าวได้ว่ามีรากฐานมาจากระบบปิตาธิปไตยซึ่งเกิดจากความเป็นชายในกองทัพติดอาวุธที่กระทำต่อผู้หญิง ในขณะที่ผู้หญิงกล้าที่จะลงเสียงต่อต้านความรุนแรงทางเพศด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อชดเชยสิ่งที่พวกเธอได้สูญเสียไป อย่างไรก็ตามผู้หญิงต้องเผชิญหน้ากับความเสี่ยงสูงจากการเคลื่อนไหวการต่อต้านความรุนแรงดังกล่าว ดังนั้นในงานนี้จึงกล่าวได้ว่าเป็นการทำความเข้าใจการเคลื่อนไหวจากรากหญ้าเพื่อรวบรวมเรื่องราวของผู้คนและเสียงซึ่งถูกกลืนให้กลับเข้ามาสู่การอธิบายผ่านมุมมองแบบสตรีนิยมในบริบทของความขัดแย้งในการเรียกร้องความยุติธรรม รวมถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของผู้หญิงซึ่งอาศัยบารมีเพื่อปลุกกระตุ้นกลุ่มผู้หญิงในการเคลื่อนไหวทางสังคม และสุดท้ายผู้เขียนพยายามเชิญชวนให้มีมุมมองการวิพากษ์ต่อนโยบายสังคมเพื่อให้คำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น

แม้ว่างานเขียนชิ้นนี้ของ Zulver จะสร้างคุณูปการสำคัญให้กับผู้อ่านในการหันกลับมาใส่ใจกับประเด็นเพศภาวะที่เชื่อมโยงกับการเคลื่อนไหวทางสังคมของผู้หญิง โดยเฉพาะในบริบทที่มีความขัดแย้งทางการเมืองและมีความเสี่ยงสูง ซึ่งงานศึกษาจำนวนมากที่ผ่านมามักนำประเด็นเรื่องเพศภาวะแยกออกจากการทำความเข้าใจบริบทของความเปลี่ยนแปลงทางสังคม-การเมือง ดังเช่น งานศึกษาขบวนการทางสังคมในทางรัฐศาสตร์ซึ่งเน้นทำความเข้าใจที่มาและผลของการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการเคลื่อนไหวทางสังคมเป็นสำคัญ โดยแยกประเด็นเรื่องเพศออกจากความสนใจ (Wongsatjachock & Benjanavee, 2017) อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาคุณูปการของงานเขียนชิ้นนี้ในแง่มุมมองของงานศึกษาสายสตรีนิยม และขบวนการทางสังคมของผู้หญิง จะพบว่างานนี้ไม่เพียงแต่ชี้ให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางเพศภาวะในฐานะบ่อเกิดของความรุนแรงและอำนาจที่ไม่เท่าเทียมในสังคมเท่านั้น (Crenshaw, 1991; Hooks, 2000) แต่ยังนำเสนอแนวคิดเรื่อง การวางกรอบสำหรับการปลุกกระตมและสร้างการมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวขององค์กรผู้หญิง ซึ่งเป็นความพยายามขยายการทำความเข้าใจสู่วิธีการและกลยุทธ์การใช้ประเด็นอัตลักษณ์สำหรับการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มสตรีนิยม

ทั้งนี้ คำถามที่ชวนให้คิดและศึกษาต่อจากงานเขียนนี้ คือนอกเหนือจากบริบทที่ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงจากสงครามความขัดแย้งระหว่างกลุ่มกองกำลังติดอาวุธที่งานชิ้นนี้พยายามเสนอแล้ว ยังมีบริบทความเสี่ยงของผู้หญิงในระดับอื่นอีกหรือไม่ เช่น ความเสี่ยงระดับต่ำจากความรุนแรงทางเพศภายในครอบครัว อย่างการกล่าวถึงผู้หญิงซึ่งถูกบีบคั้นจากครอบครัวของสามีในเรื่องการมีบุตรและการทำแท้ง (Sattayavinit, 2023) และความเสี่ยงระดับสูงในบริบทสังคมอื่น ไม่ว่าจะเป็นการเผชิญหน้ากับความรุนแรงทางเพศของกลุ่มผู้หญิงไร้สัญชาติ กลุ่มแรงงานผู้หญิงข้ามชาติ หรือกลุ่มผู้หญิงพลัดถิ่น อย่างในงานของ Singtomast (2022) ศึกษาเงื่อนไขที่นำมาสู่สถานะอันตรายของแรงงานหญิงข้ามชาติที่อยู่ในช่วงวิกฤติโรคระบาดโควิด 19 โดยผู้หญิงแรงงานข้ามชาติต้องเจอกับสถานะความเสี่ยงทั้งแง่เศรษฐกิจและสังคมที่ตอกย้ำให้พวกเธอกลายเป็นอื่นและไม่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐในสถานการณ์ดังกล่าว อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าผู้หญิงจะตกเป็นเพียงเหยื่อของความรุนแรงในมิติเดียวเท่านั้น หากแต่พวกเธอยังสามารถสร้างกระบวนการแห่งความหวังหรือการสร้างตัวตนในอีกมิติหนึ่งที่น่าไปสู่การต่อรองกับโครงสร้างที่เหลื่อมล้ำ ซึ่งไม่เพียงแต่การต่อสู้ผ่านขบวนการเคลื่อนไหวแบบดั้งเดิม แต่การสร้างตัวตนของผู้หญิงยังนำมาสู่ปฏิบัติการทางเมืองในการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ

ให้กับพวกเธอได้เช่นกัน Zivi (2009) จึงได้เสนอถึงการทำความเข้าใจถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่เป็นปฏิบัติการของการต่อรองกับอำนาจการกดทับผู้หญิง และเรียกคืนสิทธิของพวกเธอในขณะเดียวกัน ดังนั้น การพิจารณาบริบทความเสี่ยงในระดับที่แตกต่างกัน จะช่วยในการเติมเต็มความเข้าใจต่อการดำรงอยู่และอัตลักษณ์ของผู้หญิง รวมถึงจะช่วยให้ทำความเข้าใจถึงความหลากหลายของวิถีทางการปลุกระดมกลุ่มผู้หญิงเพื่อมีส่วนร่วมต่อขบวนการทางสังคมในบริบทความเสี่ยงที่แตกต่างกัน

References

- Crenshaw, K. (1991). Mapping the margins: Intersectionality, identity politics, and violence against women of color. *Stanford Law Review*, 43(6), 1241–1299.
- Hooks, B. (2000). *Feminism is for everybody: Passionate politics*. London: Pluto Press.
- Muller, E., & Opp, K.-D. (1986). Rational choice and rebellious collective action. *American Political Science Review*, 80(2), 471–488.
- Olson, M. (1965). *The logic of collective action*. Cambridge: Harvard University Press.
- Sattayavinit, T. (2023). Genealogy of reproduction: The governing of wombs in the nation of Vietnam. *Humanities, Arts and Social Studies*, 23(2), 327–340.
- Singtomast, T. (2022). Chiwit saphawa antarai kap khwamwang phaitai wikrit rok rabat khong raengngan ying kham chat nai changwat Chiang Rai (in Thai). [Precarious lives and hope during a pandemic among female migrant workers in Chiang Rai province, Thailand]. *Journal of Humanities and Social Sciences Prince of Songkla University*, 18(2), 118–151.

- Wongsatjachock, W., & Benjanavee, K. (2017). Kan mi suanruam nai yutthasat chat kap kan patirup ratthathammanun: Thot botrian prathet Colombia lae Moldova kap kan chattham yutthasat chat khong Thai. [Participation in national strategy and constitutional reform: Lessons from Colombia and Moldova for drafting a Thai national strategy]. In S. Mansap (Ed.), *Prachathippatai Thai: Khwam thathai mai udomkhati sing thi pen ching lae sing thi yak hen: Sarup kan prachum wichakan sathaban phra pokklao khrang thi 19 pracham pi 2560* (in Thai). [Thai democracy: New challenge, the ideal, reality and prospects: The summary of the 19th King Prajadhipok's Institute Academic Conference in 2017] (pp. 288–268). Bangkok: King Prajadhipok's Institute.
- Zivi, K. (2009). Rights and the politics of performativity. In T. Carver & S. Chambers (Eds.), *Judith Butler's Precarious politics: Critical encounters* (pp. 157–170). New York & London: Routledge.